

NSZZ

SOLIDARNOŚĆ

BIUROŁĘKTYW INFORMACYJNY
Regionu Chełmskiego

ChOI nr 38/82 ..... rok X ..... Chełm, dnia 30.04.1990 r. ....

Maria Konopnicka

TRZECI MAJ

Na warszawskim rynku chorągwie się chwieją
Zajaśniała wiosna majową nadzieją

Zajaśniała wiosna nad ojczystym łanem
Dziś się dla Ojczyzny chłop porównał z panem.

Na warszawskim rynku, tam muzyki grają,
Stanowi kmiecemu bracia prawo dają.

Radzili na Sejmie całe cztery lata ...
Uradzili, że się naród w jedno zbrata.

Czas ci Polsko zgoić twoje ciężkie blizny
Wszyscy dzisiaj równi w obliczu Ojczyzny.

Na warszawskim rynku biją wszystkie dzwony,
Wolnych synów w Polsce przybyły miliony.

Nadają mu prawo, by bronił tej ziemi,
Razem z rycerzami, jak z braćmi starszymi,

Na warszawskim rynku tam naród zebrany,
Idą karmazyny, idą i mieszczany.

Pan Andrzej Zamoyski idzie z kmieciem w parze ...
z czeladzią cechową idą dygnitarze.

Idą do Katedry, do Świętego Jana,
Złoto - przy kapocie, przy delii - sukmana.

O ty dniu radosny, o ty Trzeci Maju ...
Zapachniało kwieciem w całym polskim kraju.

Zapachniało kwieciem najśłodszej wonności:
Miłością Ojczyzny i bratniej jedności.

*****

GENEZA POLITYCZNA USTAWY RZADOWEJ

Wśród największych dzieł prawno-politycznych dawnej Rzeczypospolitej Ustawa Rządowa 3 maja 1791 r. zajmuje miejsce szczególne. Jest ona bezspornie największą spuścizną ideowo-polityczną po niepodległej Rzeczypospolitej, z którą równać się może prawdopodobnie tylko Unia Lubelska z 1 lipca 1569 r.

Jeżeli jednak Unia Lubelska scementowała faktycznie federacyjną Rzeczpospolitą i ustaliła jej byt na przeszło dwa stulecia, to Konstytucja 3 Maja obowiązywała jako ustawa zasadnicza zaledwie piętnaście miesięcy, zapoczątkowała jedynie reformę ustroju i nigdy nie została w pełni wprowadzona, a mimo to przeszła do historii jako najważniejsze chyba wydarzenie w dziejach twórczego czynu patriotycznego narodów Rzeczypospolitej.

O znaczeniu historycznym dzieło 3 Maja stanowi bowiem nie sama treść Konstytucji i ustaw ją dopełniających, ale sens moralno-polityczny całego wielkiego dzieła Sejmu Czteroletniego, kładącego kres "gwarancji" ustroju Rzeczypospolitej przez dwór rosyjski, która miała uniemożliwić jakąkolwiek ewolucję tego ustroju zgodną z życzeniami społeczeństwa. Realizowana przez cztery lata (1788 -1792) polityka zupełnej suwerenności Rzeczypospolitej i uzależnienia jej przeobrażeń wewnętrznych i ustrojowych tylko od woli większości narodu , a w końcu podjęta i prowadzona przez dwa miesiące czynna obrona dzieła Sejmu Czteroletniego przed zbrojną interwencją dworu petersburskiego pozostawiły tradycję ideową, od prawie dwustu lat stanowiącą największe dziedzictwo polskie w sferze myśli politycznej".

Z opracowania Jerzego Łojka

*****

3 maja o godz. 17,00 w Bazylice NMP na Chełmskiej Górze odbędzie się uroczystość patriotyczna z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji. W ramach obchodów przewidziana jest m. n. otwarcie wystawy pt. "Tematyka sakralna w sztukach plastycznych"

O godz. 18,00 odprawiona zostanie uroczysta Msza Święta.

*****

POWSTAJE PROGRAM WYBORCZY KO przy NSZZ "SOLIDARNOSC" W CHELMIE

Od dłuższego czasu pracuje powołana przez Komitet Obywatelski "S" w Chełmie komisja programowa, której celem jest opracowanie programu wyborczego dla kandydatów do samorządu miasta Chełma. W skład komisji wchodzi kandydaci na radnych z ramienia Komitetu Obywatelskiego.

Uczestniczący w pracach nad programem opowiadają się za ideą miasta demokratycznego i solidarnego - miasta żyjącego sprawami obywateli gdzie harmonijnie rozwijają się wszystkie dziedziny gospodarcze i społeczne. W związku z tym Komitet Obywatelski odcina się od dawnego zarządzania miastem, które w wielu dziedzinach ocenić należy negatywnie. Dla przykładu: brak odpowiedniej ilości ujęć wody pitnej, ograniczenie i zbyt małe możliwości oczyszczania ścieków miejskich, a także niewystarczające moce ciepłowni miejskich nie pozwalają w dniu dzisiejszym na dalszy rozwój miasta (osiedle Bazylany, osiedle Gwarek). Negatywnie należy ocenić również: hamowanie rozwoju i prywatyzacji handlu i usług oraz doprowadzenie przez szereg lat do klęski ekologicznej w naszym mieście.

W takim stanie rzeczy uważa się za celowe powołanie w przyszłości dwóch komisji : komisji d/s oceny działalności poprzednich Miejskich Rad Narodowych oraz rozliczenia kadr kierowniczych w instytucjach podległych samorządowi (pod względem wykształcenia, fachowości oraz podejmowanych decyzji), Komisji d/s sprawdzenia przyczyn oraz znalezienia

wynnych klęski ekologicznej w naszym mieście.

Najistotniejszymi zadaniami jakie stoją przed przyszłą Radą Miejską są m.in.:

- w zakresie budownictwa:

- 1) Usprawnienie procesu inwestycyjnego (skrócenie czasu zbierania dokumentacji.
- 2) Aktualizacja planu zagospodarowania przestrzennego miasta. (przygotowanie terenów pod budownictwo).

- w zakresie bezrobocia:

- 1) Uzyskanie miejsc pracy dla mieszkańców miasta poprzez tworzenie nowych zakładów prywatnych , głównie przetwórstwa rolno-spożywczego (m.in. mięsa).

Służyć temu miałyby utworzone za sprawą Rady Miejskiej:

- wolna strefa inwestycyjna,

- bank komunalny,

- izba handlowo-przemysłowa.

- 2) Prowadzenie kursów przekwalifikowania zawodowego (Zakład Doskonalenia Zawodowego), rozważenie potrzeb stworzenia Miejskiej Szkoły Rzemieślniczej służącej tym samym celom.

- 3) Stałe analizowanie potrzeb zawodowych w mieście. Współpraca z Kuratorium Oświaty i Wychowania w zakresie likwidowania pewnych specjalności zawodowych w szkołach ponadpodstawowych przez tworzenie nowych w zależności od potrzeb i w miarę posiadanych możliwości.

- w zakresie handlu i usług:

- 1) Prywatyzacja w/w.
- 2) Zorganizowanie nowego targowiska.

- w zakresie komunikacji:

- 1) Poprawa systemu komunikacji miejskiej poprzez: skrócenie długości niektórych linii autobusowych (poprowadzenie najkrótszą trasą), zmniejszenie ilości linii autobusowych przy jednoczesnym zwiększeniu częstotliwości kursowania na liniach głównych.
- 2) Dopasowanie rozkładów jazdy do potrzeb obywateli i zakładów pracy.

Prace przy tworzeniu programu trwać będą jeszcze do ok. 25.04.br..

Pewnym jest , że program powiększy się o zadania w innych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego Chełma.

Komitet Obywatelski
w Chełmie

*****
LISTA KANDYDATÓW ZGŁOSZONYCH PRZEZ KOMITET
OBYWATELSKI PRZY NSZZ "SOLIDARNOSC"
NA RADNYCH DO MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ
W CHEŁMIE

(Granice Okręgów Wyborczych zostały opublikowane w formie plakatów na terenie całego miasta).

OKREG WYBORCZY NR 1

1. Tomasz Figiel - inż. bud. drogowego zam. Chełm ul. Hrubieszowska 121
2. Andrzej Tkaczyk - prawnik , zam. Chełm ul. Piłsudskiego 1/42
3. Józef Panasłuk -mgr wych fiz.zam. Chełm ul. KRN 3/29.
4. Jolanta Żak- lekarz , zam. Chełm ul. Zachodnia 33/14
5. Mieczysław Nizio- tech. elektronik zam. Chełm ul. Wolwinów 17
6. Mieczysław Mróz- żołnierz , zam. Chełm Zachodnia 15/9

OKREG WYBORCZY NR 2

- 1) Bogdan Mazurkiewicz-tech.budowlany, zam. Chełm ul. Słowackiego 19/2
2. Tekla Wyrostek-prac.umysłowy, Chełm ul. P.Skargi 9/18
3. Zygmunt Gardziński - etnograf, zam. Chełm ul. Wiejska 16/ 3 a
4. Dorota Tworek- mgr.-inż.rolnik zam. Chełm ul. Słowackiego 22/7

5. Dariusz Żybura - inż. mechanik zam. Chełm ul. 22-go Lipca 6b/60
6. Stanisław Biernat - nauczyciel, zam. Chełm P. Skargi 1/114
7. Jerzy Prus - tech. chemik, zam. Chełm ul. Swierczewskiego 11 a

OKREG WYBORCZY NR 3

1. Grzegorz Słupczyński - inż. budowlany, zam. Chełm ul. Lenina 5a/17
2. Maria Sabarańska - pedagog, zam. Chełm ul. Łęgna 21
3. Elżbieta Samborska - pedagog, zam. Chełm ul. Piłsudskiego 8/7
4. Joanna Zawadiak - Wac - lekarz, zam. Chełm ul. Wirskiego 4/34
5. Janina Stępień - mgr pielęgniarstwa zam. Chełm ul. I AWP 27/62
6. Anna Czeszejko-Sochacka - pedagog, zam. Chełm ul. ZWM 17/4

OKREG WYBORCZY Nr 4

1. Alicja Kandyba - tech. ekonomista, zam. Chełm ul. Chołtowskiego 34
2. Waldemar Panasiuk - inż. transportu, zam. Chełm ul. Kolejowa 144 a
3. Alicja Gorzelewska - geograf, zam. Chełm ul. Wolności 13/31
4. Andrzej Gąsior - mech. maszyn, zam. Chełm ul. Kilińskiego 25
5. Jerzy Uchaniuk - mgr chemii, zam. Chełm ul. Kolejowa 76/4
6. Andrzej Kania - tech. budowlany, zam. Chełm ul. Wolwinów 41

OKREG WYBORCZY Nr 5

1. Wojciech Palka - architekt - zam. Chełm ul. KRN 5/23
2. Krzysztof Grzesiuk - prawnik, zam. Chełm ul. Szwoleżerów 9/36
3. Jerzy Frydlewicz - prawnik, zam. Chełm ul. Wirskiego 10/6
4. Ryszard Tukalski - pedagog, zam. Chełm ul. Szwoleżerów 1/49
5. Leszek Burakowski - inż. mechanik, zam. Chełm ul. Połaniecka 8/53
6. Ryszard Bocheński - kierowca - Chełm ul. Wołyńska 63/26

OKREG WYBORCZY NR6

1. Władysław Sadurski - architekt, zam. Chełm ul. Wolności 16/19
2. Jadwiga Królikowska - chemik, zam. Chełm ul. Wirskiego 8/28
3. Zbigniew Bajko - mgr inż. budowlany - Chełm ul. Połaniecka 8/64
4. Aleksander Miącz - mgr inż. chemii, zam. Chełm ul. Wolności 5/28
5. Czesław Raczyński - prac. administracji - zam. Chełm ul. Wolności 27/35

+++++

KONSPIRACJA PRZED, PREZESEM

W warunkach pełnej konspiracji i wyjątkowej tajności w Żdźżanem odbyło się zebranie założycielskie NSZZ "S" pracowników Spółdzielni Produkcyjnej "Kasiłań" Powołano Komitet Założycielski, który został zarejestrowany w ZR NSZZ "S" w Chełmie. Na pismo powiadamiające o tym fakcie odpowiedział błyskawicznie Prezes Zarządu dowodząc, że w myśl obowiązującego prawa "członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych zatrudnieni na podstawie członkostwa nie mają prawa tworzenia i zrzeszania się w związkach zawodowych".

Konsekwencje tego czynu miałyby być straszne i nieobliczalne. Reasumując zatrudnieni "Solidarności" wg Pana Prezesa " traciliby definitywnie prawo do podziału dochodu w formie:

- 1) Wyrównania za pracę świadczoną w roku ubiegłym.
- 2) Okresowych premii i nagród przyznawanych członkom RSP.
- 3) Ewentualnych odpisów na wkłady pieniężne.
- 4) Deputatu mięsnego finansowanego z podziału dochodu.
- 5) Świadczeń z funduszy socjalno-kulturalnego, mieszkaniowego itp."

Mało tego. Istnienie "Solidarności" zdaniem Pana Prezesa rozłożyło by na łopatki RSP: " Spółdzielnia ponosiłaby straty z następujących tytułów:

- 1) Składki ZUS w wysokości 45 % zamiast 14 % co w skali spółdzielni w ciągu roku stanowiłoby stratę w wysokości ok. 600 mln zł.
  - 2) Podatki od płac w wysokości 20 %, których jako spółdzielcy nie płacimy spowodowałyby zwiększenie kosztów o ok. 400 mln zł.
- Łączne straty wyniosłyby co najmniej 1 mld zł rocznie".

Włos się jeży na głowie ! I to wszystko spowoduje garstka ludzi pragnących należeć do Związku Zawodowego "Solidarność" ! Jak widzimy w Kasilanie nic się nie zmieniło. Od lat co najmniej 9-ciu wszelkie zło miało się wywodzić z "Solidarności", to "Solidarność" spowodowała krach gospodarczy, straty produkcyjne itp. itd.. Wówczas też działaliśmy wbrew ówczesnemu prawu. Oficjalnie ten ton zmieniono 17.04.1989 r. w dniu ponownej rejestracji NSZZ "Solidarność". Wiadomość ta , jak widać nie dotarła do Kasilanu.

*****

"DOBROCYNCY" CHŁOPA

Namnożyło się ich co niemiara. Są pierwsi, gdy trzeba krytykować , ośmieszać Rząd , "Solidarność" , Wałęsę, Balcerowicza.No, bo to nic trudnego, tym bardziej , że w ten sposób odwraca się uwagę od własnych machlojek , błędów , zaniedbań, kłamstw. Lektura pisma spółdzielców mleczarskich "SMT" z 1,04.90 r. (nr prima-aprilisowy ?), pisma typowo opozycyjnego , choć oficjalnego. Wszystkie informacje podszyte złością , ani jednego artykułu konstruktywnego czy dającego chociażby propozycje pozytywnego działania. Ubolewanie nad losem rolnika, pomoc w wylewaniu żalów, kanalizowanie pretensji w stronę - jak nietrudno zauważyć - przeciwnika tj. rządu Narzekać wszak najłatwiej. Tylko, że organ spółdzielni mleczarskich , jeden z "dobrodziejów" chłopa zapomina , iż para arzejśd od przekazywania dyrektyw władzy do mas, ku rzetelnej informacji. "STM" z lubością odgrywa rolę zhurtowanego zamiast w sposób konkretny bronić praw rolnika " producenta mleka". Wszak to nie rząd (obowiązany do widzenia spraw całego kraju i świata) jest zobligowany do obrony praw chłopa. A działacze mleczarscy własną nieporadnością , nieumiejętnością zachowania się w nowych realiach starają się pokryć narzekaniem i biadoleniem. Wg nich rząd ma bronić chłopa. A przecież po to rolnicy organizują się w GS-y, OSM-y , SKR-y itp. żeby one go broniły. Po to płaci składki , po to wybiera i popiera swoich przedstawicieli. Narzekają , że mają skrępowane ręce - a to nie ręce , lecz mózgi mają skrępowane. To skrępowanie płynię i stąd , że nie jest się całkiem w porządku wobec każdego przeciętnego człowieka ze wsi. Iluż to działaczy , "dobrocyńców" , czerpało profity , że byli blisko "koryta" ? Przeciętny członek dostawał to , co skapnęło z pańskiego stołu. Nie dziwmy się , że teraz niektórzy rolnicy pragną kandydować na radnych tylko dlatego , by być bliżej przydziałów. Jaka bowiem w mentalności społecznej pokutuje rola radnego. Takie pojmowanie nie zrodziło się samo...

Żeby upozorować działania wymyśla się akcje, czyny, fundacje, społeczne inicjatywy. Działacze OSM wymyślili "dobre mleko". Wiadomo, że jakość mleka polega przede wszystkim na uczciwości producenta i zakładu mleczarskiego. Wiadomo też, że mleko inne od dobrego tzn. że, nie powinno być konsumowane ani skupowane. Podziwiam dobry humor redaktorów SMT w relacjonowaniu " Chętna bez formalizmu", tj. relacji z obrad Walnego Zjazdu Delegatów OSM. Wnikliwa lektura potwierdza główne powody opty - mizmu: zwiększenie ilości prenumeratorów w naszym woj. i dobry poziom produkcji mleka w roku ubiegłym. Tylko , że ten ostatni nie bardzo zależy od działań aktywistów OSM , lecz od stanu rolnictwa w ogóle, cen na artykuły mleczarskie od których mocno zależał popyt w ubiegłym roku.

Wniosek : " mamó , chwałą nas ...".

Grzegorz J. Pelica

*****

WUSW BEZ TAJEMNIC

20 kwietnia br. na osobiste zaproszenie ppłk. Ryszarda Arskiego - pełniącego obecnie obowiązki Szefa WUSW w Chełmie-udałam się do budynku przy ul. Wysokiej - aby zobaczyć co pozostało z rzeczy zabieranych podczas rewizji w latach ubiegłych i omówić warunki ich ewentualnego zwrotu.

To co do tej pory było wręcz niemożliwe - okazało się bajecznie łatwe. Po prostu otworzono przede mną pokój , w którym zobaczyłam całe sterty plakatów , prasy podziemnej, ulotek listów, znaczków "S" itp. Widzę szare koperty ze znajomymi nazwiskami: Jokisz, Gałan, Mikus, Guc, Pyrtak, Lisowska, Uszko Grabek ... Oprócz tego mnóstwo rzeczy, których właściciele nie sposób teraz ustalić. Wśród tych rzeczy natychmiast rozpoznaję swoją torbę z nielegalną literaturą zabraną mi w nocy 13.12.81 Oprócz tej torby Szef obdarowuje mnie plikiem zdjęć robionych mi w różnych okolicznościach przez dzielnych funkcjonariuszy sb.

Interesuje mnie czy w chełmskim WUSW palono akta.

" Z całą pewnością NIE po 1 marca br. od kiedy pełnię obowiązki Szefa WUSW w Chełmie " - odpowiada Ryszard Arski - " o wcześniejszych tego rodzaju przypadkach również nie słyszałem, ale trzeba wiedzieć, że jako ten , który od samego początku opowiedział się za tworzącym się zwią - zkiem zawodowym Funkcjonariuszy MO - byłem czarną owcą i nie cieszyłem się zaufaniem swoich ówczesnych szefów. NIEWIARYGODNE ,ale kartkuję teczkę p.t. "Mikus i inni" , chociaż widnieje na niej adnotacja TAJNE.

Pytam , jak się obecnie pracuje w milicji.

"Bardzo ciężko. Od marca do tej pory odeszło ponad 70 funkcjonariuszy co stanowi 10 % kadry ". Odchodzących można podzielić na trzy grupy: Pierwsza: to służba bezpieczeństwa. Na własną prośbę z resortu odeszli: ppłk. E.Sala, ppłk.S.Siepsiak, mjr. R.Prus, kpt.J.Bommersbach . Nieco wcześniej do pracy w MO z sb odeszli: mjr M.Żołnierek i kpt. A. Rybak. Żeby nie było zbyt słodko dowiaduję się , że nadal w sb pozostają m.in. Traczak, Korzeniowski, Bielecki ...

Druga: to ci , którzy nabyli prawa emerytalne i odeszli na emeryturę. Trzecia: znaczna część funkcjonariuszy odeszła nie wytrzymując psychicznej presji, niektórzy bojąc się tego co ma nastąpić, ale (niestety) wśród nich było kilku wartościowych specjalistów , ludzi z dużym stażem i doświadczeniem oraz czystym sumieniem. Ich brak jest dużą stratą dla WUSW.

Ustalamy , że Zarząd Regionu "S" oddeleguje swoich przedstawicieli , którzy posegregują wszystkie zarekwirowane rzeczy, spiszą protokół i całość zostanie przekazana " Solidarności".Niestety , wszystkie akta ze "starego" Regionu "S" zostały 17 grudnia 1981 r. przewiezione do MSW w Warszawie - i taka jest prawda , bowiem razem z tymi 7 workami wieziono mnie tamtego dnia do więzienia w Olszynie Grachowskiej.

Tak więc , koledzy związkowcy, żyjemy w niewiarygodnie ciekawych czasach - o czym powiadamia Was zdumiona

Barbara Szubert

*****

KOLEJARZE PROTESTUJĄ

Komisja Zakładowa "S" Stacji Chełm w dniu 18 kwietnia br. wystosowała do Dyrektora Naczelnego ODKP w Lublinie pismo , w którym czytamy:

" Komisja Zakładowa Stacji Chełm jest głęboko zbulwersowana przedstawioną propozycją Naczelnika Stacji Rejonowej w Chełmie Ob.Kukiera Zbigniewa co do obsady stanowiska Z-cy Naczelnika przez Ob. Ryszarda Lipnickiego.

Uzasadniamy to tym , że R.Lipnicki przez dwie kadencje pełnił funkcję i Sekretarza Zakładowego PZPR Węzła PKP w Chełmie i w związku

z tym tak długa przerwa w pełnieniu obowiązków Naczelnika Stacji obniża jego wartość zawodową. Poza tym dodajemy, że Ob. Lipnicki Ryszard zdjęty został z funkcji z-cy Naczelnika Stacji Chełm. ze względu na padaczkę alkoholową i na okres przeczekania obsadzony został na stanowisko I Sekretarza Komitetu Zakładowego PZPR Węzła PKP w Chełmie. Ponadto przez ten okres nie nastąpiła jego poprawa moralna, a mało tego pogorszyła się. Przez okres sprawowania funkcji PZPR pił natarczywie alkohol, na co możemy przedstawić świadków. Uważamy, że do kierowania takim zespołem ludzi jak w przypadku nowo powstałej Stacji Rejonowej jest niedopuszczalne z w/w powodów. Poza tym uważamy, że pełnienie tak odpowiedzialnej funkcji wymaga nieprzerwanej pracy na różnych stanowiskach służbowych.

Komisja Zakładowa Stacji Chełm wyraża kategoriyczny sprzeciw przeciwko mianowaniu na stanowisko Z-cy Naczelnika Stacji Rejonowej w Chełmie Ob. Lipnickiego Ryszarda".

Komisja Zakładowa
NSZZ "Solidarność"
Służby Ruchu PKP
w Chełmie.

+++++

ZWOLNIENIA GRUPOWE

Porady dla Komisji Zakładowych

W związku z nasilającymi się przypadkami zwolnień grupowych, przypominamy przepisy regulujące tryb i zasady dokonywania zwolnień grupowych oraz rolę Komisji Zakładowych w tym procesie.

Sprawę zwolnień grupowych reguluje ustawa z dn. 27.01.1990 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw, zwanej dalej ustawą (Dz.U. nr 4 z 1990 r.).

I. Ze zwolnieniem grupowym mamy do czynienia, gdy dotyczy ono minimum 10 % załogi w okresie 3-ech miesięcy. Istnieją jednak przypadki, że kierownictwa zakładów pragnąc ominąć przepisy ustawy stosują następujący wybieg. W okresie 3 miesięcy dokonują zwolnień pracowników w ilości nie przekraczającej 10 %, ale do niej zbliżonej, aby zaraz po ich upływie dokonać dalszych zwolnień, których liczba w sumie znacznie przekroczy owe 10 %. W związku z powyższym każda większa ilość zwolnień w zakładzie winna być przedmiotem szczególnej uwagi Komisji Zakładowej.

Pomocne są tu przepisy kodeksu pracy oraz Ustawy o Związkach zawodowych (Dz.U. nr 54 z 1985 r. zm. Dz.U. nr 11 z 1988 r i nr 20 z 1989). Art. 38 §1 kodeksu pracy nakazuje w zawiadomieniu o zamiarze dokonania wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę, skierowanym do Komisji Zakładowej podać przyczynę takiej decyzji.

Art. 28 ustawy o związkach zawodowych daje Komisji Zakładowej prawo wglądu w dokumenty zakładu pracy. Jeśli analiza przyczyn zwolnień oraz dokumentów daje podstawy przypuszczać, że konieczne będą dalsze zwolnienia należy żądać od kierownictwa zastosowania przepisów ustawy. Jeżeli okaże się to niemożliwe, konieczne jest domaganie się dokumentów i koncepcji, o której mowa poniżej.

II. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o konieczności dokonania zwolnienia grupowego, kierownik zakładu informuje pisemnie Komisję Zakładową w terminie na 45 dni przed jego dokonaniem. W piśmie tym oprócz liczby zamierzonych zwolnień oraz wyszczególnienia grup zawodowych objętych

zamiarem zwolnienia winna być też zawarta informacja o przyczynach uzasadniających zamierzone zwolnienia z pracy. Uważamy, że stwierdzenie przyczyny zwolnienia typu "trudna sytuacja ekonomiczna" jest niewystarczające. Co prawda ust 2 w/w artykułu daje prawo żądania przez Komisję materiałów dotyczących sytuacji zakładu i zamierzeń na przyszłość lecz należy pamiętać, że Komisja Zakładowa ma tylko 14 dni na przedstawienie swoich propozycji reorganizacji. Stąd wskazane jest, aby już w zawiadomieniu, o którym mowa wyżej były zawarte pewne ogólne informacje dotyczące przyczyn zwolnienia grupowego. Ze względu na krótki czas Komisja Zakładowa natychmiast po otrzymaniu zawiadomienia powinna wystąpić na piśmie do kierownictwa zakładu o dostarczenie materiałów, o których mowa wyżej. Przy analizie tych materiałów korzystne jest wyjaśnienie z kierownictwem na bieżąco wszelkich wątpliwości. Bardzo pomocną może być współpraca z radą pracowniczą. Oczywiście taka współpraca między Komisją Zakładową a kierownictwem czy radą pracowniczą nie zawsze z przyczyn tych dwóch ostatnich jest możliwa. Analizując posiadany materiał należy zwrócić szczególną uwagę na proponowane warunki reorganizacji zakładu. Istotne jest, czy zwolnienia dokonane są po to, aby chwilowo ratować zakład pracy w celu przedłużenia jego egzystencji bez dokonania przeobrażeń, czy też związane są z jakąś ogólną koncepcją rozwojową zakładu. Jeśli takiej koncepcji brak, należy żądać od kierownictwa jej opracowania i dopiero na jej podstawie dokonywać przekształceń i ewentualnych zwolnień.

III. W terminie nie dłuższym niż 30 dni od zawiadomienia, winno nastąpić spisanie porozumienia między kierownictwem zakładu, a związkami zawodowymi.

Porozumienie powinno dotyczyć ogólnych zasad zwolnienia z pracy pracowników. Nie jest wskazane aby były określone w nim nazwiska. Natomiast w porozumieniu muszą się znaleźć:

1. Kryteria doboru pracowników redukowanych. Przykładowo: mała przydatność pracownika dla zakładu, niskie wykształcenie, krótki staż pracy, brak zdyscyplinowania, możliwość odejścia na wcześniejszą emeryturę, posiadanie innego źródła utrzymania itp.
2. Terminy i okresy trwania wypowiedzeń. Wypowiedzenia mogą być wręczone wszystkim pracownikom tego samego dnia, mogą też być wręczone sukcesywnie. Winno to określać porozumienie, podobnie jak i czas trwania wypowiedzenia.
3. Wyszczególnienie grup pracowników objętych ochroną: Nie chodzi tu tylko o pracowników objętych ochroną. Nie chodzi tu tylko o pracowników objętych ochroną ustawową. W porozumieniu można określić, że pewne grupy pracowników nie będą zwalniane. Mogą to być osoby samotnie wychowujące dzieci, o szczególnie trudnej sytuacji itp. Można też ograniczyć zwolnienia pracowników szczególnie przydatnych, ze względu na szczególne kwalifikacje, wykształcenie, staż itp. Można też uzgodnić, że pracownicy z grup chronionych porozumieniem mogą być zwolnieni, ale tylko za zgodą związków zawodowych.
4. Inne postanowienia: Mogą to być przykładowo: Zakaz przyjmowania do pracy nowych pracowników, postanowienie o podwyższeniu wynagrodzenia zwalnianym, obowiązek przedstawienia na piśmie przez kierownictwo listy wszystkich przesmyczeń z tytułu uzyskania dodatkowych stanowisk pracy, program produkcji alternatywnej itp.

IV. Należy zwrócić uwagę na ochronę interesów inwalidów. Nie mówiąc o aspektach humanitarnych takiej ochrony, fakt zatrudnienia w zakładzie inwalidy przynosi mu w świetle ustawy szereg korzyści finansowych.

Jeszcze jeden ważny aspekt dotyczący problematyki zwolnień. Komisja Zakładowa winna domagać się, aby w każdym wypadku zwolnienia, kierownictwo zakładu poinformowało zwalnianych o prawach im przysługujących. Dotyczy to szczególnie prawa do odpłaty pieniężnej, dodatku wyrównawczego, ewentualnie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, prawa do powrotu

jeśli zakład będzie w okresie 1 roku zatrudniał pracowników w tej samej grupie zawodowej. Zwolnieni powinni też otrzymać informację o możliwości zgłaszania się do rejonowego biura pracy (podać adres tego biura) i ogólnie o prawach przysługujących im jako bezrobotnym.

Te wszystkie działania Komisji Zakładowych , o których wyżej pisaliśmy , winny przynajmniej w pewnym stopniu zminimalizować zło konieczne , jakim jest zwolnienie pracownika. W chwili obecnej bezrobocie staje się istotnym problemem społecznym. Dlatego działania związków zawodowych winny być w sprawach zwolnień podejmowane ze szczególną rozważą i wnikliwością. Zwolnienia są ostatecznością , którą można wartościować ,gdy zostały wykorzystane wszelkie inne możliwości efektywnego wykorzystania pracowników. Komisje Zakładowe winny cały czas analizować sytuację zakładu , aby nie zostały zaskoczone koniecznością zwolnienia większej grupy pracowników. Niejednokrotnie wcześniejsze przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom w zakładzie ,pozwoliłyby uniknąć lub zminimalizować tego typu sytuacji.

Problematyka zwolnień jest na dzień dzisiejszy sprawą numer jeden dla Komisji Zakładowych. Od ich działania zależy nie tylko los jednostek , ale odczucie znacznej części społeczeństwa na temat przeobrażeń jakie się w naszym kraju dokonują.

Oprac. zespół Interwencji
Pracowniczej Zarządu Regionu

+++++

FUNDUSZ DARU NARODOWEGO

Trwa akcja zbierania darów na Fundusz Daru Narodowego. Dotychczasowa zbiórka na terenie całego kraju dała liczne przykłady wzruszającej wręcz ofiarności.

Niestety ,wśród społeczeństwa naszego województwa akcja ta nie znalazła szerszego zrozumienia i niewielu ludzi odpowiedziało na apel. Na tym większe uznanie zasługują osoby , które swą ofiarnością przyczyniły się do powiększenia Funduszu. Należy do nich Pani Celina Nowaczyk , która ofiarowała dwie złote obrączki.

Przypominamy , że dary rzeczowe (biżuteria , dzieła sztuki , monety , starodruki itp.) przyjmuje Muzeum Okręgowe w Chełmie ul. Lubelska 57 , tel 530 -35. Można też dokonać wpłat bezpośrednio na konto:

NBP 0/ Warszawa nr 1052-601555-180

Apelujemy do Komisji Zakładowych o większe propagowanie akcji FDN wśród pracowników zakładów i instytucji województwa chełmskiego.

+++++

KONFLIKTU W FERMENTOWNI c.d.

5.04.br. w krasnostawskiej Fermentowni ogłoszono strajk ostrzegawczy. Jego bezpośrednią przyczyną była negatywna opinia M. Dąbrowskiego - Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów na temat możliwości usamodzielnienia się zakładu w Krasnymstawie.

Po strajku ostrzegawczym zaistniała sytuacja patowa - cisza. Komitet Strajkowy postanowił więc przeprowadzić bezpośrednio rozmowy z radą pracowniczą L WTP , Komisją Zakładową "S" w zakładzie lubelskim oraz dyrekcją w Lublinie. Tematem rozmów miał być sposób rozliczania się wewnętrznego w ramach L WTP. Dyrekcja propozycję odrzuciła.

23.04. br. ogłoszono strajk okupacyjny. Miał on charakter strajku czynnego tzn. przerabiano cały czas tytoń wykupiony wcześniej od plantatorów , magazynując produkt finalny na terenie zakładu.

Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oddelegował dwie osoby do przeprowadzenia rozmów z Dyrekcją w Lublinie, dokąd postanowiono wezwać delegatów Komitetu Strajkowego z Krasnegostawu. Komitet Strajkowy oświadczył, że pertraktacje mogą być prowadzone tylko na miejscu, gdzie zaistniał konflikt. W związku z powyższym wysłannicy Ministra i Dyrektor przybyli do Krasnegostawu. Rozmowy trwały kilkanaście godzin. Momentami miały bardzo burzliwy przebieg. Spisano protokół ustaleń:

- + strony zgodziły się, że tylko Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej jest kompetentny w sprawie podziału LWTP na dwa zakłady samodzielne,
- Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej do 30 kwietnia br. powoła niezbędnych ekspertów, którzy w ciągu 2 tygodni sporządzą analizę efektywności ekonomicznej LWTP w obecnych warunkach organizacyjnych oraz w przypadku podziału na dwa zakłady,
- koszty sporządzenia analizy poniesie LWTP, zlecenie musi zostać wydane do 3 maja,
- w pracach zespołu ekspertów w charakterze obserwatorów będą uczestniczyć przedstawiciele organów LWTP i załogi Fermentowni Krasnystaw,
- Minister decyzję podejmie do 31 maja br. czyli nie później niż w 2 tygodnie od otrzymania analizy.

Komitet Strajkowy postanowił strajk zawiesić. Jego wznowienie może nastąpić w wyniku niewywiązania się LWTP z ustalonych terminów. Jednocześnie Komitet Strajkowy serdecznie dziękuje Panu Andrzejowi Tkaczykowi za aktywny udział w rozmowach oraz za pomoc w zredagowaniu Protokołu ustaleń.

Komisja Zakładowa
przy Fermentowni Tytoniu
w Krasnymstawie

*****

VOTUM NIEUFNOSCI DLA DYREKTORA LWTP W LUBLINIE

Rada Pracownicza LWTP uchwaliła wniosek nieufności wobec dyrektora naczelnego i I-go zastępcy. W uzasadnieniu czytamy; że powodem tego jest: " brak skutecznego nadzoru nad działalnością gospodarczą wytwórni".

Rada Pracownicza zarzuca dyrekcji założenie pasożytniczej spółki nomenklaturowej "Protomak", której udziałowcami są pracownicy zatrudnieni na kierowniczych stanowiskach w wytwórni. Do bardziej pikantnych wyczynów finansowych dyrekcji należało dokonanie sprzedaży urządzeń produkcyjnych z pierwszego budynku zakładu w Lublinie w celu zapewnienia frontu robót własnej spółce.

Twardemu człowiekowi, którego poczynania tak skutecznie potrafią blokować inicjatywę załogi Fermentowni w Krasnymstawie, zaczął usuwać się grunt spod nóg.

*****

Z PRAC DELEGATA RZĄDU D/S SAMORZĄDOW

W dniu 7 kwietnia br. Delegat Rządu d/s Samorządu Pan Piotr Prystupa spotkał się z Wojewodą Chełmskim Panem Janem Łaszczem. Rozmowa dotyczyła spraw organizacyjnych związanych z działalnością Delegata, a także nową rolą Wojewódzkiej Rady w świetle reformy samorządowej.

Z kolei w dniu 12 kwietnia br. doszło do rozmowy Pana Delegata z Przewodniczącą WRN Panią Urszulą Hus. Omawiano ogólną sytuację w województwie, zwłaszcza pod kątem finansowym oraz działalność WRN do końca kadencji.

Delegat Piotr Prystupa zapoznał się ogólnie ze stanem finansowym poszczególnych gmin i miast. Do dyspozycji wielu rad gminnych i miejskich istnieje jeszcze spora ilość środków pieniężnych zgromadzonych w postaci nadwyżek budżetowych.

Delegat Rządu podjął starania o zabezpieczenie tych funduszy dla nowych samorządów. W tym celu wystosował do wszystkich gminnych i miejskich Rad Narodowych oraz terenowych organów administracji państwowej telexy lub pisma, w których zwrócił się z apelem o nierozdysponowywanie wyżej wymienionych nadwyżek budżetowych, a także o nie zawieranie nowych zobowiązań a regulowanie tylko wydatków bieżących. Mając na uwadze egzekwowanie tego apelu, Delegat Piotr Prystupa oraz pracownik biura Delegata Pan Piotr Wysocki będą obecni na ostatnich sesjach poszczególnych Rad Narodowych.

Pan Piotr Prystupa uczestniczył także w ostatniej sesji Wojewódzkiej Rady Narodowej. Podczas krótkiego wystąpienia Delegat wskazał na historyczny wymiar dokonujących się przemian oraz konieczność płynnego przejścia władzy przez nowe Rady i nowych ludzi.

*****

"Solidarność" Emerytów i Rencistów w myśl hasła "podajmy sobie dłonie i otwórzmy serca" na sprawy trudne i kłopotliwe, proponujemy wszystkim Seniorom współpracę w okresie "jesieni życia". Niech problemy życia rozwiązywane wspólnie staną się łatwiejsze do pokonania.

Kompletujemy kartotekę osób samotnych, niepełnosprawnych, potrzebujących pomocy.

Proponujemy zbiorckę rzeczy używanych. Zainicjowaliśmy akcję odpłatnych usług w zakresie prac porządkowych w domach osób potrzebujących, robót sezonowych w rolnictwie (plewienie, zbiórka owoców i warzyw, pomoc w pracach żniwnych).

Adresy i rodzaj usług ewidencjonujemy i wskazujemy możliwość zarobku, pobierając dobrowolną, drobną opłatę.

Już w tej chwili posiadamy oferty pracy w zakresie robót domowych (sprzątanie, malowanie sufitu kuchennego, pranie firanek, praca w ogrodzie) wg stawki 5000 zł za godzinę.

Wszystkich zainteresowanych, także osoby niezrzeszone, zapraszamy we wtorki i piątki w godzinach 12-15, ulica Swierczewskiego 11 "a".

Sekcja Rencistów
i Emerytów
NSZZ "Solidarność"

*****

KOMITET OBYWATELSKI PRZY NSZZ "SOLIDARNOSC"

W CHELMIE

z a p r a s z a

do udziału w spotkaniu przedwyborczym z kandydatami Komitetu Obywatelskiego do Rady Miejskiej Chełma w dniu 2 maja 1990 r. godz. 16,30
Klub MP i K, ul. Lubelska 59 w Chełmie.

*****

+++++

Witamy nowe pismo zakładowe . Jest nim "Informator Szpitalny" wydawany przez Komisję Zakładową NSZZ "S" Pracowników Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Chełmie. Zaprzyjaźnionej Redakcji życzymy wszystkiego najlepszego i wielu ciekawych tematów.

Uważamy , że inicjatywa ta godna jest naśladowania.

+++++

W siedzibie Zarządu Regionu są w sprzedaży różnorodnie publikacje książkowe , tradycyjnie nazywane "drugoobiegowymi". Z ciekawszych pozycji polecamy:

- "Wspomnienia Michała Murawiowa" (Wieszatiela) - wydane przez wydawnictwo "Zebra" . Autor zwał się jako okrutny pacyfikator Powstania Styczniowego na Litwie. Cena - 6000 zł
- "W Central Parku" Wojciecha Karpińskiego - wydane przez Res Publicę. Książka jest zbiorem esejów o luminarzach współczesnej literatury światowej i amerykańskiej , m.in. Miłoszu, Nabokowie, Sołżenicynie. Cena 4 500 zł.
- "Rozmowy z Piłsudskim" - Władysława Baranowskiego , wydana przez wydawnictwo "Zebra". Są to relacje z rozmów przeprowadzonych w latach 1916 - 1931 z Komendantem w różnych okolicznościach i miejscach. Książka zaopatrzona jest w przypisy i indeks osób. Cena - 6000 zł.

Posiadamy również inne interesujące pozycje . Kolekcjonerzy mogą zaopatrywać się w nowe znaczki Poczty Niezależnej, m.in. emblematy oddziałów Powstania Warszawskiego, w hołdzie pomordowanym przez NKWD i UB , Rzeczpospolita Polska w XVII w.

Jednocześnie przypominamy , że Biblioteka Wydawnictwa Niezależnych czynna jest w poniedziałki , czwartki i piątki w godz. 16 - 18

+++++

W sprawach dotyczących więźniów politycznych okresu stalinowskiego i żołnierzy AK informacji udziela Henryk Padrak z Biurze Solidarności Emerytów i Rencistów we wtorki w godz. 12-14 a także telefonicznie pod nr 511-55

+++++

3 maja 1990 r. o godz. 11,30 w Szkole Podstawowej Nr 1 przy ul. Wołyńskiej odbędzie się spotkanie z Dyrektorem Generalnym z Ministerstwa Finansów - Stefanem Kawalcem oraz w-ce Ministrem Heleną Góralską - z Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej.

W spotkaniu wezmą udział kandydaci na radnych z ramienia Komitetu Obywatelskiego "S" w Chełmie.

S e r d e c z n i e   z a p r a s z a m y !

+++++

Redaguje Zespół. Wydawnictwo Wolnych Związków Zawodowych. Adres Redakcji: Chełm ul. Swierczewskiego 11 "a", tel. 519-47, tlx 642598. Do użytku wewnątrzwiązkowego . Przeczytaj , podaj dalej